

Transformace sociálních služeb

Číslo 1

ÚNOR 2014

Transformace sociálních služeb je projektem Ministerstva práce a sociálních věcí, který podporuje proces deinstitucionalizace sociálních služeb. Navazuje na pilotní projekt Podpora transformace sociálních služeb. Je podpořen v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a je financován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

Na národní úrovni vytváří prostředí pro transformaci sociálních služeb, přeměnu velkých ústavních služeb na služby poskytované v přirozeném prostředí. Cíleně je podporováno 40 zařízení sociální péče v celé České republice, zejména domovy pro osoby se zdravotním postižením (DOZP). Nabídka je ovšem určena i krajům a obcím a sociálním službám, které mohou k procesu transformace přispět.

V tomto roce bude vycházet newsletter, ve kterém naleznete aktuality projektu Transformace sociálních služeb a zajímavé informace související s transformačním procesem.

Ohlédnutí za rokem 2013

Během téměř devíti měsíců trvání projektu **Transformace sociálních služeb** se uskutečnilo několik společných setkání s poskytovateli, kteří byli pro spolupráci vybráni. Zapojilo se celkem **40 zařízení**. Většina z nich se již účastnila pilotního projektu **Podpora transformace sociálních služeb** a mohou tak předávat své pozitivní zkušenosti i varovat před riziky. Naposledy se společné setkání konalo v Náměšti nad Oslavou, kde působí **Domov bez zámku** - jedno ze zařízení, které deinstitucionalizaci prochází.

Tato organizace patří k těm, které jsou v procesu transformace nejdále. Bylo tedy zajímavé vidět v praxi, jak funguje téměř transformované zařízení. Účastníci si prohlédli služby chráněného bydlení pro osoby s potřebou vysoké míry podpory, které jsou poskytované v přirozeném prostředí, a sociálně terapeutickou dílnu v podobě kavárny. Záměrem MPSV je, aby se i další setkání nesla v podobném duchu a byla zaměřena na dobrou praxi a sdílení zkušeností organizace, která je v procesu transformace již dlouho.

Novinky z MPSV

Obsah

- *Ohlédnutí za rokem 2013*
- *Novinky z MPSV*
- *Nový občanský zákoník*
- *K jednotlivým aktivitám projektu*
- *Nové dokumenty zveřejněné na trass.cz*
- *Aktuality ze zařízení*
- *Mluví se o transformaci*

Novou ministryní práce a sociálních věcí se stala Michaela Marksová. Ministryně se dlouhodobě profesně věnuje otázkám rovných příležitostí mužů a žen a rodinné politice. Mezi její hlavní priority patří stabilizace výplaty sociálních dávek, zajištění funkčnosti informačních systémů a posílení úřadů práce v otázkách aktivní politiky zaměstnanosti. Důležitým úkolem je pro ni také vyšší podpora rodin s dětmi, prosazení vyšší valorizace důchodů a například dokončení přechodu financování sociálních služeb na kraje.

Nový Občanský zákoník

Od 1. ledna 2014 již není možné zbavit člověka zcela svéprávnosti. Jak uvedla Barbora Rittichová z Ligy lidských práv pro Český rozhlas: „*Omezit člověka nebude možné jen proto, že má duševní poruchu. Je tam vždycky třeba zvážit, jestli je tam opravdu natolik závažná újma, aby se toto opatření použilo. A zároveň nejde využít žádného jiného restriktivnějšího a mírného opatření*“.

V současné době mají soudy tři roky na přezkoumání všech rozhodnutí o omezení nebo zbavení svéprávnosti. Dle praxe

Ligy lidských práv (LLP) posuzování jednoho případu svéprávnosti trvalo zhruba jeden a půl roku. Bude tedy na soudech jak se k posuzování svéprávnosti postaví.

Na toto téma byly ke konci roku uspořádány v projektu dva workshopy, které vedl Maroš Matiaško též z LLP. Workshopy byly zaměřeny na řešení otázky nové právní úpravy omezení svéprávnosti a řešení souvisejících praktických problémů s přijetím novely občanského zákoníku.

V případě zájmu některého ze zařízení, lze uspořádat další seminář k tomuto tématu.

K jednotlivým aktivitám projektu

Ve 13 nově zapojených zařízeních probíhají konzultace k nastavení transformačního procesu a přípravě vize či plánu.

Od října probíhají vzdělávací workshopy - nejbližší na téma nový občanský zákoník je určen převážně zařízením přímo řízeným MPSV a uskuteční se 14. 3. nebo 17. 3. 2014. V nově zapojených zařízeních proběhnou workshopy na téma 10 kroků transformace.

Připravují se kulaté stoly, které jsou určeny odborné i široké veřejnosti. Jedním z témat je například oblast zaměstnávání uživatelů na trhu práce.

Nové dokumenty zveřejněné na trass.cz

Na stránkách transformačního webu se postupně zveřejňují užitečné dokumenty vzešlé z předchozího projektu Podpora transformace sociálních služeb. Veškeré tyto dokumenty naleznete na stránkách www.trass.cz.

V poslední době byly přidány zejména materiály pro kraje a obce a materiály týkající se komunikace s veřejností ohledně procesu transformace. Materiál je přínosný zejména pro zařízení, která s procesem transformace začínají. [Komunikace s veřejností](#) představuje jeden z klíčových kroků v procesu transformace.

Uveřejněné materiály týkající se [systému řízení rizik](#) jsou určeny zejména poskytovatelům, ale také jejich zřizovatelům - krajům a MPSV. Mají pomoci při odhalení a předcházení rizikům, která s procesem transformace souvisí.

Aktuality ze zařízení: Česká televize natáčí unikátní dokument s panem Petrem z Vincentina

Příběh člověka, jenž žil dlouhá léta v pobytovém zařízení pro osoby se zdravotním postižením, a kterého čeká nový život v bydlení rodinného typu, natáčí Česká televize.

Časosběrný dokument ukáže, jak transformační proces sociálních služeb probíhá v praxi. Zdokumentovány budou i negativní projevy, které s sebou transformace může přinést. Diváci uvidí příběh konkrétního klienta, kterému transformace sociálních služeb mění život.

Pořad se bude vysílat jako seriál až v roce 2016, jelikož se jedná o časosběrný dokument, jeho součástí bude natáčení s dalšími čtyřmi osobami z jiných organizací.

JSME TAKÉ NA
FACEBOOKU [HTTPS://
WWW.FACEBOOK.COM/
TRASS.CZ](https://www.facebook.com/trass.cz)

V létě roku 2013 navštívil televizní štáb Vincentinum ve Šternberku, jedno ze zařízení, které je v projektu Transformace sociálních služeb. K natáčení si režisérka Zuzana Špidlová s kolegyní Erikou Hníkovou vybraly pana Petra, kterému již na začátku transformačního procesu byla nabídnuta možnost přestěhovat se do budoucího chráněného bydlení v Šumperku. Výběh chráněného bydlení souvisel s Petrovou vazbou na okolí města a na jeho rodinu, která s touto možností souhlasila.

Mluví se o transformaci

Na začátku roku proběhly rozhovory o platnosti nového občanského zákoníku v souvislosti s novou právní úpravou omezení svéprávnosti osob. [Na stránkách Českého rozhlasu](#) si můžete poslechnout rozhovor s Barborou Rittichovou z Ligy lidských práv o přezkoumání způsobilosti k právním úkonům.

O nutnosti přeměny velkých kapacitních zařízení na zařízení menšího typu hovořil i tehdejší kandidát na ministra práce a sociálních věcí a radní pro sociální politiku z Kraje Vysočina Petr Krčál. Obecně se postavil za nezbytnost procesu transformace sociálních

služeb. Celý rozhovor si můžete poslechnout též na stránkách [Českého rozhlasu](#).

V Mladé frontě dnes byl 2. ledna uveřejněn [rozhovor s architektem Ladislavem Lábusem](#), který se mimo jiné podílel na publikaci, která vznikla v rámci pilotního projektu **Bydlení (nejen) pro lidi se zdravotním postižením**. Jak v rozhovoru uvádí: „Rozhodně by se neměly stavět další velké, sociálně izolované ústavy. Roste už povědomí o tom, že je třeba tyto stavby rozdrobit a umístit do normálního prostředí.“

projekt Transformace sociálních služeb MPSV

Podívejte se na transformační facebook!

<https://www.facebook.com/trass.cz>

JSME NA WEBU!

WWW.TRASS.CZ

Na co se můžete těšit

Jedna z nových alternativ k omezení svéprávnosti - tak zní titulěk jednoho z článků, na které se můžete těšit v průběhu března a dubna. Barbora Rittichová z Ligy lidských práv v něm jako alternativu uvádí institut „zástupce z členů domácnosti“ a zaměřuje se na jeho pravomoci, povinnosti, fungování v reálném životě i na to, co by si lidé mohli nebo měli nechat upravit ve smlouvě o tomto zástupci tak, aby pro ně byla situace co nejlepší.

Karel Kosina se zabývá mýty a fakty v oblasti integrace. O chráněném bydlení a o životě v běžném prostředí se dočtete v jeho příspěvku **Chráněné bydlení pro lidi s těžkým autismem**.

Další z připravovaných příspěvků, jehož autorem bude Maroš Matiaško z Ligy lidských práv, ponese název: **Problematika špatného zacházení podle rozsudků ESLP v kontextu sociálních služeb**. Autor rozebere základní zásady ochrany před špatným zacházením podle judikatury *Evropského soudu pro lidská práva* a bude se zabývat zejména skutečnostmi, které ESLP považoval za špatná zacházení při poskytování sociálních služeb.

Na webu transformace www.trass.cz se dozvíte, v jakých časopisech články naleznete

Společné setkání v zařízení v Náměšti nad Oslavou, které je zapojené do projektu